

Elfogadták Kistelek tanácsi ötéves tervét

Tegnap ülést tartott a kisteleki tanács. Megvitatta és elfogadta a nagyközség ötéves tanácsi fejlesztési tervét. A terv öt esztendőre összesen valamivel több mint 36,6 millió forintot bevetéssel számol, amelyből 25 millió forint az állami hozzájárulás. Ebből az összegből nem egészen 16 és fél millió forintot célszerűségi lakásépítkezésre fordítanak a nagyközségben, amelyből összesen 35 lakás épül. Majdnem 900 ezer forintot fordítanak Kisteleken öt év alatt a villanyhálózat és a közvilágítás fejlesztésére.

A fejlesztési tervben szerepel az egészségügyi ellátás további javítása is. Új, hét munkahelyes, 800 négyzetméteres orvosi rendelőt kívánnak építeni az ötéves tervben; erre a célra 9,9 millió forintot terveztek. A rendelő építése a terv szerint 1977-ben kezdődik, s 1979-ben adják át rendeltetésének. Szerepel a tervben a sportpálya átalakítása, amelyre 1977-ben kerül sor 70 ezer forintos költséggel. Az új házihelyek közművesítésére fejlesztik a vízhálózatot, erre a célra 600 ezer forintot szán a terv. Az öt-

éves terv minden esztendőjében 200 ezer forintot — összesen tehát egy milliót — fordítanak majd járdaépítésre.

Emellett még majdnem 3 millió forint áll a költségvetési üzem rendelkezésére, fejlesztési célokra, több mint egymillió forintot pedig kislakítási célokra, új házihelyek kialakítására szán a tanács. Tervezik új ravatalozó építését is, 1,9 millió forintért. Azt is érdemes megemlíteni, hogy 200 ezer forintot tervezett a tanács a nagyközség történetének megírására.

Politikus színjátszás?

A szegedi egyetemisták politikai színházat játszanak. Előadásairól többször is hírt adott a Délmagyarország. Időközben bemutatják *Vagyunk* című groteszk-jüket, szemléltetve is téve szándékuk megvalósítását. E műsoruk — mint nyilatkozták — tudatos építkezés, „egy sajátos játékmód kialakításának” eredménye; előzményei a Stációk, a Dimenziók, a Petőfi-rock című előadások és egyéb kísérletek. Szóval: évekre viszszaemutató munka. Működésükre felfigyelt az amatőr mozgalom; hazai és külföldi sikerekről adhatnak számot. Valóban, mintha a harmincas évek jeles egyetemi mozgalma találna méltó folytatásra törekvésekben, s a szabadtéri játékok városa adna hírt velük adottisságairól és lehetőségeiről. Összegytemi feltételekkel és szervezeti keretben működnek; jó lehetőség ez a tehetség kiválasztására, az erők egyesítésére. Mindezek alapján nem kétséges: komoly figyelmet érdemelnék, éppen helyzetük, híruk és súlyuk miatt. Mert tevékenységük nem problémátlan, felfogásuk, koncepciójuk ellenvetéseket támaszt, eredményeikben sok minden megkérdőjelezhető.

sával, sokkhatással. Nem nehéz e felfogás mögött észrevenni a nyugati — jórészt haladó — színházi törekvések utánzását, azokat, melyeknek legjobb képviselői a humanista értékek védelmében láznak, s egyfajta tiltakozást nyilvánítanak a burzsoá rendszerek ellen. Az ilyen nyugati politikus színjátszás része annak a folyamatnak, melynek jelentékenyebb műfaja lett a zenében a pol-beat és a protest-song. A politikus színház — bármint nézzük is — egyfélé politikai-pótlék, mint ahogy mindig is politika-pótlék az, amikor a művészet vesz fel funkcióján túlmenő politikai arculatot. Nálunk nem bontakozott ki a pol-beat, s nem bontakozhat ki a tisztán politikus színház sem, mert a politikai funkció ellátására társadalmunkban ennél sokkal hatékonyabb fórumok működnek.

lád szánandó alakjait, ha úgy tetszik, tipizálja őket; az egyetemi színpad *Vagyunk* című groteszkje a valóságos — az önző, pénzsovár, elvtelen — kispolgárokat teszi arcnélkülivé, emeli fel az általánosság régióiba, mondván, íme ilyen az Ember általában. Itt a világ maga silány, szöröstül-böröstül; sehol fény, mindenütt csak sötétség, az Inferno legalsó bugyrai. Az Ember disznóvá silányul, akit kukorica- és pénzörgetéssel lehet elcsalni véres tetének színhelyéről; az Ember szúrja hátba a másikat, hogy elvegye pénzét, az Ember dobja ki a sülyedő hajóból azt, aki a legsúlyosabb, cserégetti a zászlokat a széljárás szerint, s őt feszítik keresztre — mert mi is lehetne ennél kifejezőbb jelkép —, ahol madárijesz-tővé degradátódik.

A *Vagyunk* című groteszkben — íme a politikus jelleg! — a szocializmusról van szó általában. Félreértéketlenül elítélték itt a Rossz, a Gonosz, az Elvtelenség, az Árulás, és igenlítették a Humanizmus, az Emberség, a Jóság. Am mindez oly groteszkül, oly elvontan, általánosan érzékeltetve, hogy az semmiképpen sem tekinthető a reális, a létező problémák akárcsak megközelítő megértésének. Ne legyünk szemérmesek: eszemileg zavarossá, egyenesen apolitikussá válik. A műsornak vannak a politikai arányérzék teljes hiányáról árulkodó mozzanatai. Egy helyen például az álarcos kórus kakofon hangzavarából groteszk akkordként bontakozik ki az Internacionálé utolsó sorának szöveges dalfajta. Ez mintha messze több lenne annál, ami groteszk effektusként egy politikus műsorban felhasználható.

Kívülről úgy látszik, az egyetemi színpad sikereinek titka a mozgalmas, kitűnően szervezett játék, az együttes hivatásos szintű gyakorlottsága, összekokottsága. Mind az, amit ennek az összekokálódásnak, „színésztréningnek” folyamatáról mondtak, igazolódik játékuiban, gimnasztikai megdőléseikben.

Az egyetemi színpad eddigi működését — sikereik mellett — végigkíséri egy rossz felhang is, ami a vezetés eszmei bizonytalanságáról árulkodik. Úgy látszik, az elkövetkezendő időszakban — éppen továbbhaladásuk érdekében — „színésztréningüket” a pszichikai és gimnasztikai gyakorlatokon túl alapos elméleti kurzussal is ajánlatos kiegészíteni.

Kovács Miklós

Vendégművészek csereje

Az Interkoncert vezetői arra törekednek — jelentették be a tegnapi sajtótájékoztatóban —, hogy valamennyi műfajban a nemzetközi zenei élet vonalában szereplő művészeket szerzőtessenek. Igen jelentős, hogy ezek a művészek, illetve csoportok nemcsak Budapesten lépnek fel, hanem több esetben vidéken is közönség elé állnak. Pécs, Szeged, Debrecen és más zenei központok közönsége üdvözölheti vendégművészeket, s e városok zenészei külföldre is eljuthatnak. Így például Kedves Tamás szegedi gondkamuvész is bemutatkozhat külföldön.

Szándék és valóság

Egy kismama kálváriája

A tehetetlenség vezette végül is a szerkesztőségbe a gömbölyödő fiatalasszonyt. „Úgy érzem, jogtalanság történt velem” — panaszkolta. „Korábbi, három műszakos munkahelyemet otthagytam, szerződést kötöttem a vendéglátó-vállalattal, mivel egyik biztatójuk közel van a lakásunkhoz, s így 7 éves kislámat is könnyebben el tudom látni. A három hónap elteltével az utolsó nap kezem perccel kijelentette a főnökségem: lejárt a szerződés, meg kell válnunk egymástól. Telnek-múlnak a napok, a hetek, itt állok munka nélkül, félek, hogy a szűléssel járó összes kedvezményt elveszítem. Hát ki lehet tenni egy terhes asszonyt nálunk, ma az utcára, csak azért, mert terhes?”

A fiatalasszony aggályai emberileg teljesen érthetőek, hiszen mi mára gondolhat, ha egyedül neki, a gyermek-életet hordozónak intettek búcsút, a többiek szerződését meghosszabbították. Papírforma szerint, a paragrafusok szerint azonban a munkahely véten, semmi törvénybe ütközött nem tett: határozott időre szűlt a szerződés, s ha lejárt, az alkalmazott és a munkaadó útjai szétválhatnak. Még akkor is, ha történetesen gyermekáldás előtt áll a dolgozó. Az más kérdés, hogy ilyenkor szerződést és munkaviszonyt felbontania nem szabad a munkahelynek.

Csak hogy? Azunk minden mozzanatát nem írhatják elő jogszabályok. Cselekedhetünk emberi belátásunk szerint, főleg akkor, ha törvényeink — ez esetben a népesedéspolitikai határozat — humanitása is erre sarkall bennünket. S hogy a vezetőik olykor mégis a rosszabb utat választják? Magyarán: erre is akad, megérteni, egyetérteni vele azonban nagyon nehéz a szenvedő alany oldaláról, és az ő érdekében hozott központi intézkedések fényében.

Mert a várandós kis asszony kálváriája ezzel még nem ért véget. Nehogy elveszítse mindazt, amit a társadalom felajánlott az életadásért, az illetékes szervezethez fordultunk segítségért. Onnan egy telefonhívás a vállalat munkügyi osztályára, onnan üzenet a kismamának: fáradjon be az irodába, majd intézkednek. A kismama befáradt — és tovább fáradt: megkérték ugyanis, járja végig a hozzájuk tartozó munkahelyeket, s érdeklődjön, felvenné-e? Mit volt mit tenni, nyakába vette a várost, de bizony mindenütt kiadták az útját: „Nincs szükségünk munkae-
rőre”. „Vallja be, kedves, hogy terhes”. „Állandó, megbízható munkae-
rőre van ro-
zat szellemét segítik a

szükségünk.” „Mit gondol, ki végzi el maga helyett a munkát nehezét?” „Menjen addig a fonálmotóba!”

Gömbölyödő formáit úgy takargatta, akár egy megbélyezett szegényét, s végül dorgásgézzel, ismét kénytelen volt segítséget kérni. Újból tárcsázások, „egy kismamáról van szó, értse meg”, s a lánc utolsó szeme végül megint csak a szóban forgó vállalat, ezúttal a szak-szervezeti titkár. Újabb randevú a munkügyi osztályon, ahonnan végre pecséttel, aláírással ellátott szerződéssel távozott a fáradsra sáلتالított kismama. — Nem hittem a szememnek — és nem hittem az SZMT munkatársa és a vállalat szakszervezeti titkárá sem, amikor — akár egy rossz álom! — karikás, kisírt szemmel megjelent ismét a jogáért csúful megszennvedő asszony: a megjelölt munkahely — mit neki pecsét és aláírás?! — ajtót mutatott neki.

Nem megy, és nem megy! Akár, miként a mesebeli répat húzza boldog-boldogtalan, erőlködünk jó néhányan, erősítésként ott állnak mögöttük országos politikai és társadalmi fórumok; elfogadott és szentesített határozataikkal, s a távoli, vékony kis gyökerek csak kapaszkodnak a földbe, görcsösen. Ellenállnak.

Ellenáll egy-egy vezető, ellenáll egy-egy kisebb kollektíva. S mi táplálja ezt az elszántságot? Valami, amiről eddig nem esett szó, pedig nagyon is meghatározó szerepe van az életünkben: a gazdasági érdek. Igaz: a várandós asszony egy idő után nem képes ládákat emelgetni és nem tud nyolc óra hosszát talpon lenni. Ha szűlt, egy-egy kevesebb a munkakész, a ráeső munka viszont nem megy vele együtt szabadságra. Azt el kell vennie valakinek, valakiknek.

S ha már itt tartunk, valljuk be: a jó érvnek tűnő „gazdasági érdek” álarcá mögött olykor az emberi önzés, a túlzott kényelmesség húzódik meg. És nem titok: meg kell tanulniuk a helyes munkaerő-gazdálkodást is, amellyel meg lehetne védeni a várandós mamákat is attól, hogy a kollégák gyűlölködő pillantásainak kereszttüzében örlődjön hónapokig. Vagy egyszerűen be se fogadják maguk közé, sajnálva-féltve saját energiájukat.

A kép az idézett példa alapján talán túl borús. Az igazsághoz hozzátartozik azonban, hogy nagyon sok munkahely készséggel magának vallja a nopolitikai és népesedéspolitikai hatá-

gyermeket váró anyákat, könnyebb, nem megerőltető munkára osztják be őket. Egyre szaporodnak ország-szerte a „gőlyaműszakok”, ahol az azonos gondok, örömei, a várakozás, különleges kis közösségé kövacsolja az asszonyokat. Ezek a helyeken szeretettel is fogadják a visszatérő édesanyákat, és igyekeznek a több gyermeket vállaló-nevelő anyákat mentesíteni az éjszakai munka fáradaimaitól. Nem ritka ma már az sem, hogy az édesanyák külön anyagi támogatást kapnak, pótszabadsággal, kedvezményes üdüléssel segíti vállalatuk őket.

Mondom, az imént festett kép túl sötétre sikerült, hiszen a valóság egy szélsőséges példáját ragadtuk ki, ezért — bízza hisszük —, nem is tipikus. A szándék azonban az elrettentés, az, hogy még a „szélsőségek” is egyre közelebb kerüljenek a tisztességes, humanus szándékhöz, amelyet népünk törvénybe is iktatott: a gyermeket váró és életet adó, emberkéket emberré nevelő dolgozó asszonyok megbecsülése — a valóságban, a hétköznapi percekben is.

Chikán Ágnes

Segített az új KRESZ

A megyei KBT ülése

Tanácskozlásán összegezte tegnap délelőtt Szegeden az elmúlt év közlekedésbiztonsági tapasztalatait, s az idei tervet irányelveit a Csongrád megyei Közlekedésbiztonsági Tanács. Ennek beszámolóját dr. Kelemen Miklós vezérőrnagy, Csongrád megye rendőrfőkapitánya, a megyei KBT társelnöke ismertette meg a résztvevőkkel.

A közúti közlekedés szempontjai tárgyi feltételei — mondotta bevezetőül — dinamikusan fejlődtek az elmúlt években, az új KRESZ bevezetéséhez kapcsolódó előkészítő, felvilágosító és nevelőmunka, melyet a társadalmi és gazdasági szervezet is támogatott, a fejlődésnek újabb lendületet adott. Csongrád megyében több mint 1100 tanfolyamon 60 ezren ismerkedtek meg az új szabályokkal, s közülük 45 ezren tettek sikeres vizsgát. A tanfolyamok tapasztalatai kedvezőek, különösen a segédmotorosok, a kerékpárosok, a fogatolt járművek vezetőinek érdekében segíthet sokat a közlekedési fegyelm javításában. A tanfolyamok egyúttal az általa-

nos balesetmegelőzési propaganda fórumai is voltak, hatásukra az elmúlt év utolsó hónapjaiban 50 százalékkal csökkent a balesetek száma, az 1974-es adatokhoz viszonyítva.

Számos más akció segítette elő a közlekedési morál csökkenését a balesetek száma, a KBT aktivistái a megye lakosságának egynegyedével építették ki rendszeres kapcsolatot. A hét megyei táblával kiegészített Közlekedési morál című vándorkiállítás rövid idő alatt 30 ezren nézték meg. Sikeresen zárult a hivatásos gépjárművezetők Vezess baleset nélkül! Mozgalma és több érdekes, látványos versenyek voltak rendezői a városi KBT-szervezetek is.

Az ifjúsági felvilágosító és nevelési munka eredményeit tükrözte az óvodások közlekedési rajzpályázata, az általános- és középiskolások versenysorozata, az ifjúvontatvezetők vetélkedése, a 800 megyei közlekedési úttörők állandó foglalkoztatása. Két iskolai és három óvodai közlekedési parkkal gazdagodott tavaly Csongrád megye, sikeresen szere-

pelték iskoláink a Flatalok a közlekedésbiztonságért elnevezésű országos pályázaton. A makói kertészeti és egészségügyi szakközépiskola KISZ-szervezete első helyezést ért el a magyarcsanádi általános iskola úttörő csapata pedig második díjat kapott ezen a versenyen.

A tavalyi eredmények meghatározói az idei feladatoknak, a baleseti statisztikák tanulságainak elemzése után ezeket összegezte a megyei KBT beszámolója. Tovább kell folytatni és a megállásra kell felhasználni a közlekedés helyzetét elemző és feldolgozó anyagokat, a felvilágosító-nevelő munkában hasznosítani kell az új KRESZ tapasztalatait, támogatva ezzel a forgalom-szervezési szakemberek munkáját is. A közúti közlekedésnek létkérdése, hogy a balesetek száma ne nőjön, s hogy ne az agresszivitás, a durva szabályszegés, az emberi hanyagság és udvari-lanság legyen egy-egy baleset eredendő oka.

A hozzászólások után a megyei KBT 15 aktivistáját jutalmazta meg a szervezet eddigi eredményes munkájukért.